

1900-1917 (14)

- Theater: imperiale theaters

Imperiale theaters

- Theater: imperiale theaters
 - Lange traditie
 - Conservatief, nadruk op acteurs
 - Aleksandrinskij teatr, Sint-Petersburg
 - Bol'sjoj teatr, Moskou

Imperiale theaters

Imperiale theaters

Moskou Kunsttheater

- 1898
- Konstantin Stanislavskij en Vladimir Nemirovitsj-Dantsjenko
- Breuk imperiale theaters
 - Focus op oeuvre, niet op acteurs
 - Inzetten op gediversifieerde decors, ensceneringen
 - Inzetten op niet-stereotype vertolkingen (aandacht voor het gewone, psychologische)
 - Diversifiëren tussen rollen;
 - Sociale en opvoedende rol

Moskouse Kunsttheater

Moskouse Kunsttheater

Moskouse Kunsttheater

- Begint als community
- Toewijding van acteurs (elders meer geld)
- Vsevolod Meyerhold!
- Eerste opvoeringen: mix van Russisch en internationaal
- Vijandig ontvangen
- Eerste stuk succes, nadien bergaf
- Tot...

Moskouse Kunsttheater

- Tot... 'De Meeuw' van Anton Tsjechov, 1899
- Groot succes

20140

ХЕДОЖЕСТВЕННО-ОБЩЕСТВЕННЫЙ
(Каретный рядъ "Зритель"). **ТЕАТРЪ** (Каретный рядъ "Зритель").

Въ Четвергъ, 17-го Декабря,
поставлено будетъ въ первый разъ:

ЧАЙКА

Драма въ 4-хъ дѣйствіяхъ, авторъ Антонъ Чеховъ.

Исполнители: Роль Уланова — К. С. Станиславскій, Трезни — Н. П. Мейерхольдъ, Дрозд — А. П. Вешняковскій, Сергій — В. В. Лужскій, Школьник — А. Р. Артемъ, Мовидова — Л. А. Тихомирова,
Мамъ — А. М. Андреевъ, Паша — А. А. Захаровъ, Аркадий — С. А. Кошаръ, Зарѣкъ — М. П. Романова,
Мухоморова — М. П. Лямина, Паша Андрейковъ — Е. М. Раевская, Сидель — М. П. Николаева.

Режиссеръ К. С. Станиславскій и В. Н. Намаровъ-Дальскій.

Время постановки 1899 года. Директоръ театральнаго общества Каретный рядъ в Петербургѣ.

Начало въ 7½ ч. веч., окончаніе оного 11½ ч. ночи.

Лица, записавшіяся на первое представленіе драмы „Чайка“, благоволятъ получить билеты до 4-хъ час. Среды 16-го Декабря, послѣ чего они поступаютъ въ общую продажу.

Въ Пятницу, 18-го Декабря, второе представленіе драмы.

Moskouse Kunsttheater

Moskou Kunsttheater

- Tot... 'De Meeuw' van Anton Tsjechov, 1899
- Groot succes
- Nadien: wisselend succes, maar grote stempel op Russisch theater

Moskouse Kunsttheater

1914/7-1933

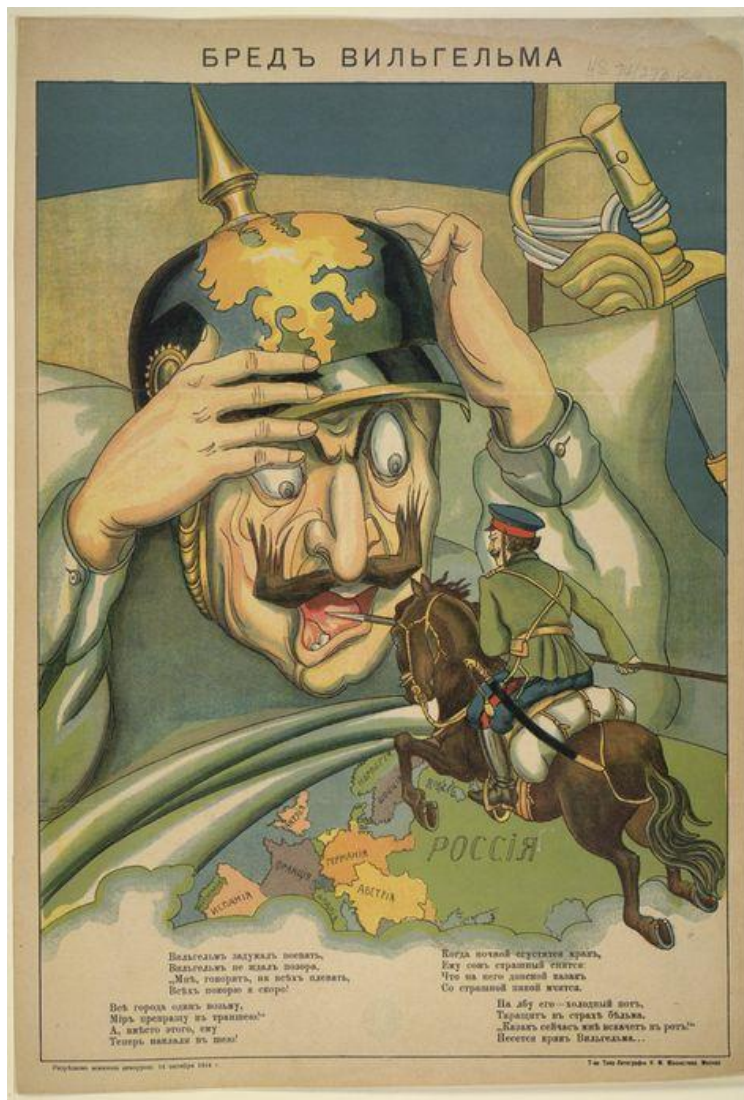
- Oorlog - rampjaren
- Revolutie
- Burgeroorlog
- Oorlogsommunisme
- Nieuw-Economische politiek
- Wissel van de wacht: Lenin - Trotskij - Stalin (1927)

- Rode draad: conflict hoog/laag
- Extra: conflict prerevolutionair / revolutionair

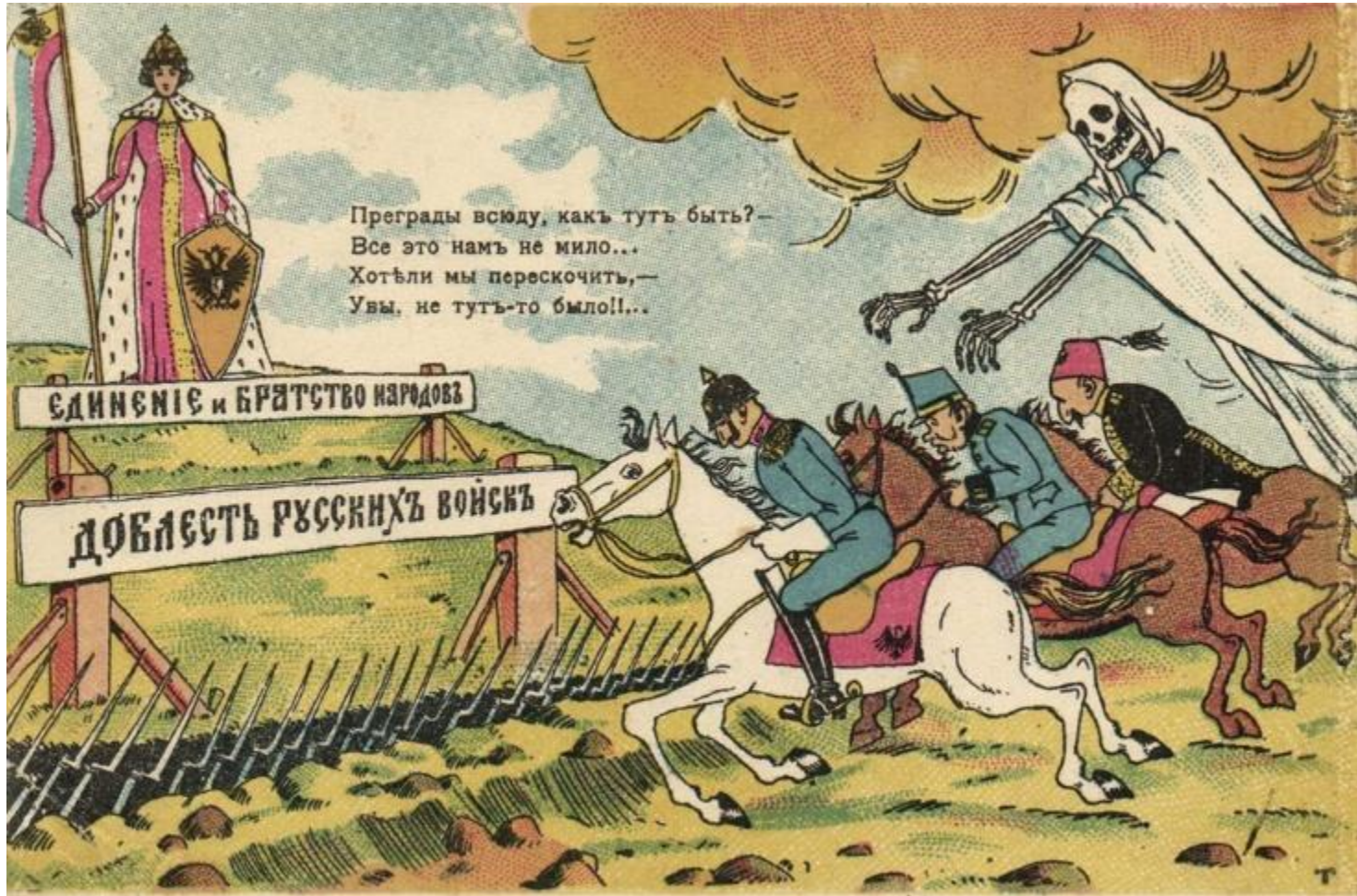
Oorlog

- Aanvankelijk meer patriottische kunst
- Anti-Duits

Oorlog

Oorlog

Oorlog

Геройскім подвигъ донского казака Козьмы Крючкова.

Oorlog

- Andere kunsten: ook patriottisme
- High en low: samen
- Via herontdekte volksmuziek, o.a.
- Hymne: God, bewaar de tsaar / Bozje, tsarja chrani
- https://youtu.be/g9hfbHRsi_Y
- Evgenij Bauer, 'Roem voor ons, dood voor de vijand', 1914
- <https://www.youtube.com/watch?v=SapXNULbXbQ>

Oorlog

- Los van de oorlog: entertainment gaat gewoon door...
- Maar naarmate de oorlog vordert: steeds minder sympathie, bij intellectuele elite en lage klasse
- Schrijvers en kunstenaars keren zich tegen de oorlog

1917

- Februarirevolutie
- Oktoberrevolutie
- Tussenin: geen verschuivingen

- Oktober
 - Nieuw land, met alles erop en eraan (vlag, symbolen - hamer en sikkel, ster, rode vlag, ...)
 - Propaganda: zet sterk in op volkscultuur, qua vorm, maar qua inhoud sterk elitair gestuurd

1918-21/22

- Burgeroorlog
- Wreedheden

1918-21/22

Пролетарии всех стран, соединитесь!
ЦАРСКИЕ ПОЛКИ И КРАСНАЯ АРМИЯ
Государственный Издательский Дом "Красная Звезда"

№35

**ЗА ЧТО СРАЖАЛИСЬ
ПРЕЖДЕ**

**ЗА ЧТО СРАЖАЮТСЯ
ТЕПЕРЬ**

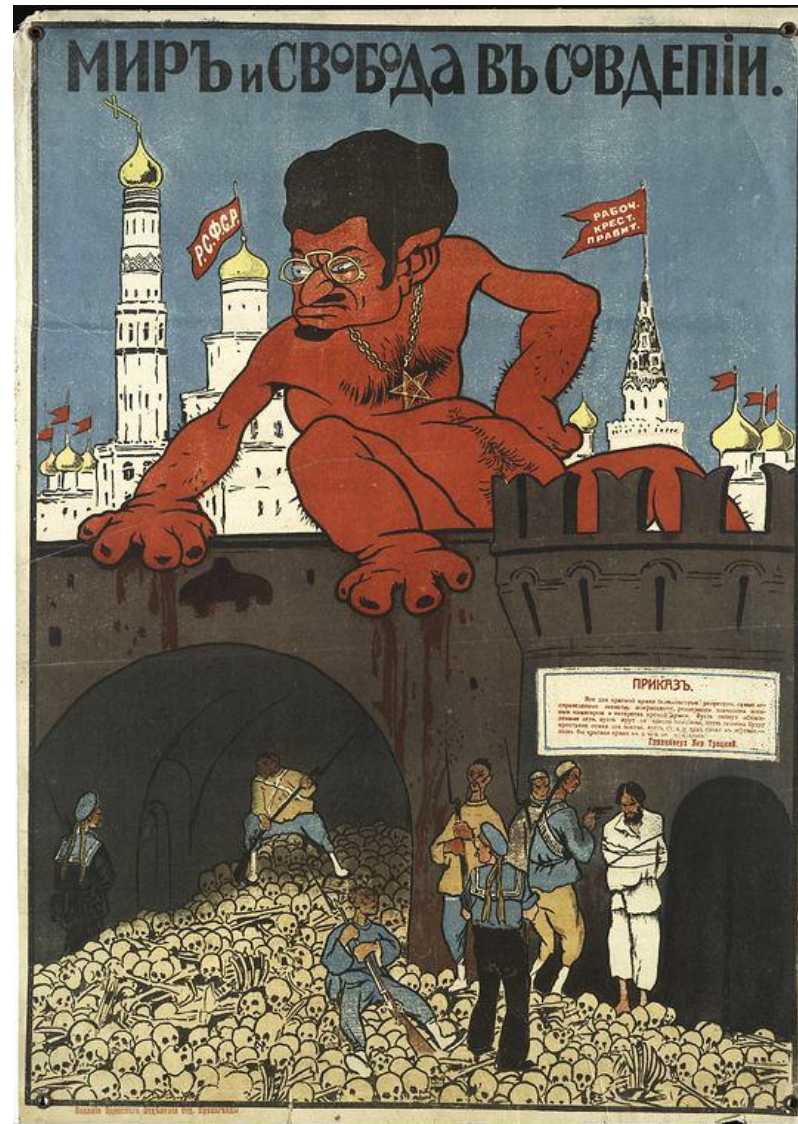
1918-21/22

1918-21/22

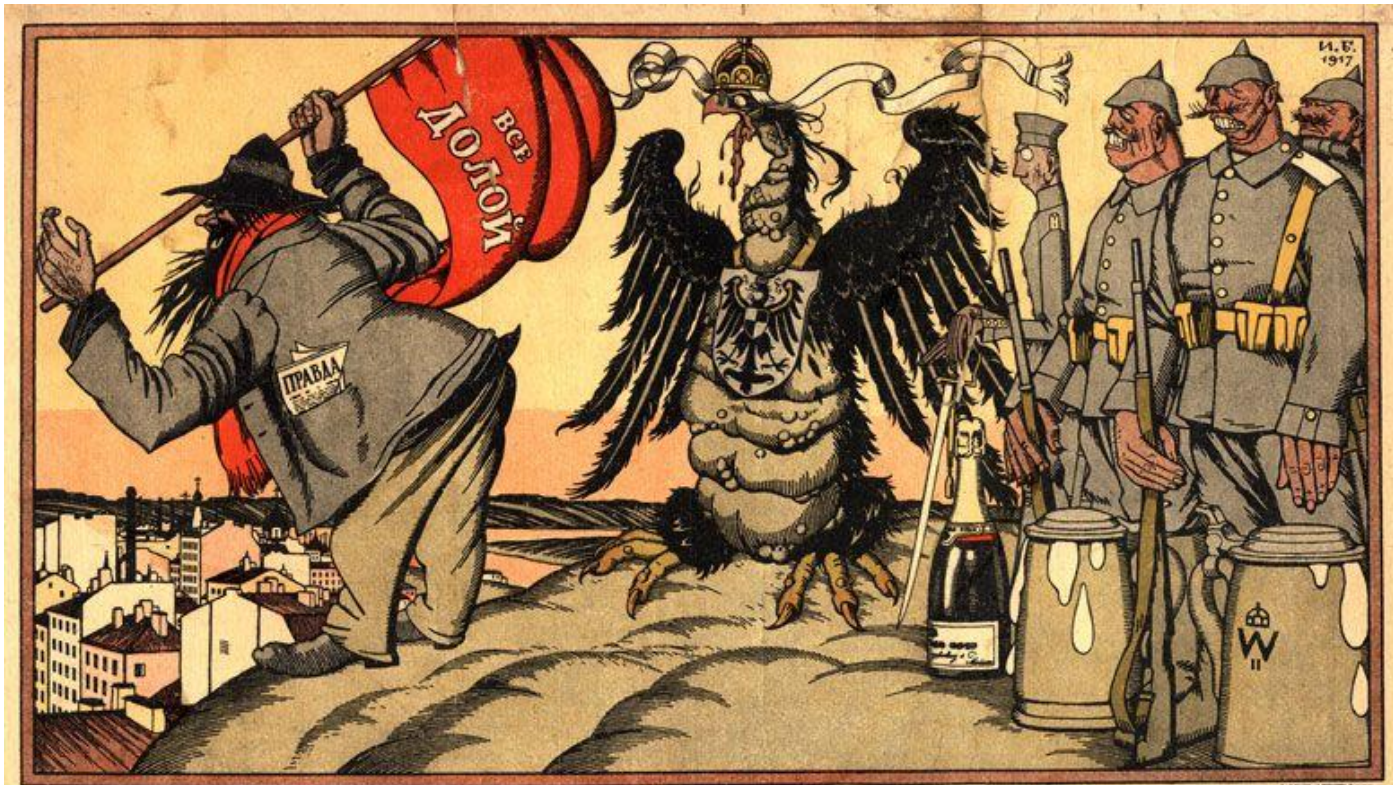
1918-21/22

1918-21/22

1918-21/22

О ТОМЪ, КАКЪ НѢМЦЫ БОЛЬШЕВИКА НА РОССІЮ ВЫПУСКАЛИ.

На святую нашу Русь
Прямелья закорсей гузе
Полумей, полу-форова,
А на жаконей корова,
Чю за чуднее сидеть,
Востъ, санецетъ и шинить?
И, тараса свои бѣлама,
И орелъ,—крячить,—Вымгеламъ!
„Бѣхъ дучу и поворить,

„Бѣхъ согнуть и раздалитъ!
„Пусть нѣмцедой мой солдаты
„Головой и крѣпковаты,
„Но зато, какъ таракана,
„Дѣлать нѣмцы во ись стране!
„Съ голдухи поднимать,
„Лишь голое алмаютъ.
„Эхъ, скорѣй-бы намъ побѣда!
„Стежоканисъ безъ обѣда!

„Будеть руссѣй подавать,
„Наше ноги дѣловаты!
„Дѣль у руссого народа,
„Говорить, темеръ свобода.
„Ну, такъ выконимъ имъ шуку,
„Заберема въ свои ихъ руки!
„Вымгад-ка, большевикъ!
„Подмайя въ Россіи крикъ!
„Не желъ побоякъ сражаться,

„Зои съ нѣмцами брататься!
„Бородей своей траси,
„Околосуду иносъ!
„Пусть, бравитъ, всѣхъ ругають,
„Все хваляютъ, все ломають,
„Пусть все въ вѣдѣна раздѣлуютъ!
„Мы-же, будемъ тутъ какъ тутъ!
„Руссѣе годѣмъ ружьями
„Заберема имъ съ отроками!

„Такъ, валий-же, большевикъ,
„Подмайя построчю крикъ!“
И проклятый большевикъ
Свое дѣло сдѣлалъ винить:
Поклонился черной шницъ,
Свѣту скаль, фронтъ открылъ,
Всей Россіи ему рыльце...
Но калрасны ись поуги,

Ошибутся нѣмцедъ сауги.
Вдуртъ прокурѣла наша Русь,
Качетъ войску, стѣй, не трусъ!
Нѣтъ, германскому народу
Не продать мужикъ свободу,
Не отдасть своей земли.
Стой солдаты! Братъ вали!
Обуздѣть ты жеръ и славу,
Коль елканисъ свою Державу!

1918-21/22

- Alles valt stil
- Economische malaise
- Poging tot staatscontrole

Post-1917

- Bolsjewieken
 - Populaire cultuur = uitwas ancien régime en kapitalisme
 - Winst, trivialiteit, opium voor het volk
 - Cultuur moet functioneel zijn: opbouw nieuwe staat
 - Populaire cultuur juist aanwenden: ideologisch juist + massa's aanspreken
 - Artistieke mérite: secundair belang

Post-1917

- Privé-initiatief verboden
- Loenatsjarksij (volkscommissaris / minister):
creatie van cultuur
- Proletarisch: voor en door het volk

- Emigratie

Post-1917

- Avant-Garde
 - Revolutie + tegen oude cultuur
 - Maar: niet inschrijven in cultuurpolitiek van ideologen
 - Relatief lang vrijheid
 - Maar bereikt publiek niet, te elitair
 - AG snapt niet waarom dat zo is
 - Tegen populaire cultuur

Post-1917

- Proletkoelt
 - Massa
 - Prerevolutionaire / vooroorlogse high culture + arbeiders / boeren
 - Nooit een dominante beweging in praktijk
 - Wil vernieuwen, maar merkt ook dat volk er geen nood aan heeft

Post-1917

- Onderliggend probleem:
 - Leiding heeft niet nagedacht over cultuur
 - Marx ook niet
 - Leiding is traditioneel geschoold
- Oplossing: middenweg - NEP

Post-1917

- Nieuw-Economische Politiek, 21-28
- Oorlogscommunisme werkt niet
- Privé-initiatief mag weer (beperkt)
- En dus ook: populaire en hoge cultuur
- Veel kan, zolang niet anti-socialistisch

Literatuur

- Volksliteratuur en populaire cultuur: verdwijnt
- Volk leest na 1917 minder dan voordien
- Bolsjewieken: niet wat het volk wil, maar wat goed is voor het volk
- Journalistiek!
 - Maar niet altijd begrijpelijk
 - En vaak saai
- Heroïsering van Revolutie en Burgeroorlog
- Avant-Garde en proletkoelt: mechanisatie, geen succes

Literatuur

- Wat met ontspanning?
- Vaak: prerevolutionair en buitenlandse literatuur
- Tegenbeweging: 'rode detective', avonturenroman, maar ideologisch juiste setting
- Marijetta Sjaginjan (Jim Dollar), Miss Mend, 1923-1925

Literatuur

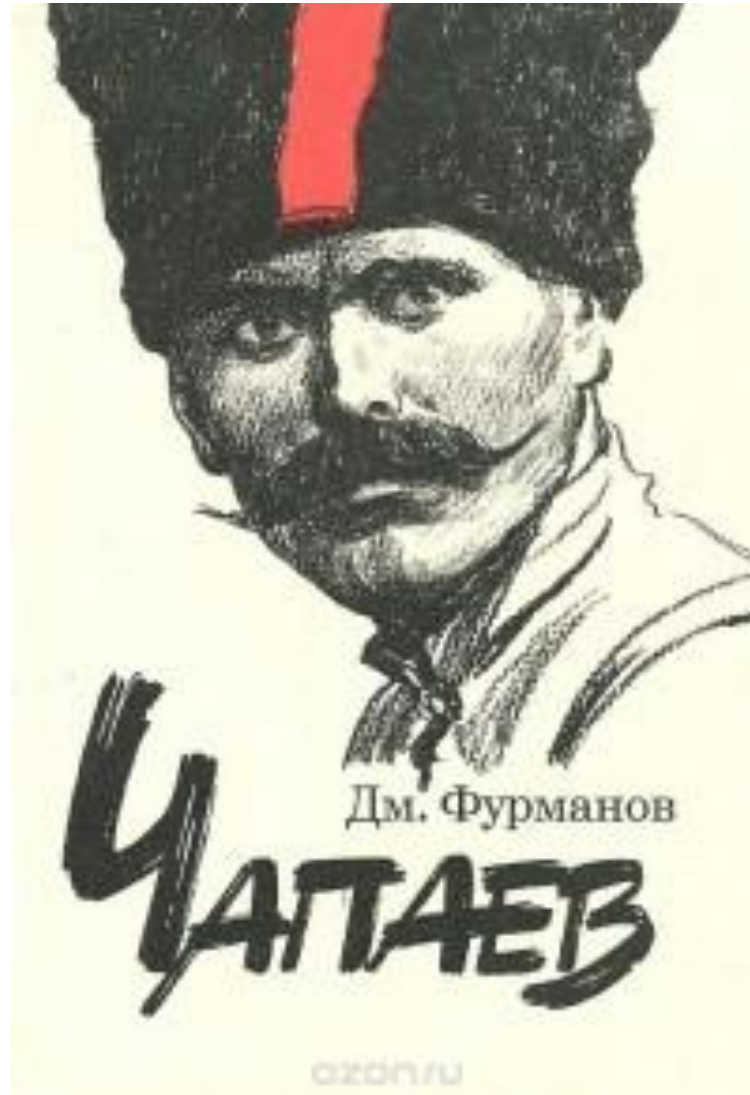
Literatuur

- Mix in Miss Mend
 - Volkstypes
 - Avontuur
 - Detective
 - Spionage
 - Melodrama
 - Pro-bolsjewistisch
 - Anti-kapitalistisch
 - Pro-voortgang (wetenschap)

Literatuur

- Aleksej Tolstoj, De doodsstraal van ingenieur Garin, 1925
 - Science-fiction, utopie
- Dmitrij Foermanov, Tsjapajev, 1923
 - Burgeroorlog
 - Kozakken (cowboy, cavalerie)
 - Ruw, maar goede inborst
- Il'ja Il'f en Jevgenij Petrov, De twaalf stoelen, 1928
 - Schelmenroman, NEP

Literatuur

Literatuur

- High literature?
- Enorm veel groeperingen
 - luministen, biokosmisten, expressionisten, imaginisten, nitsjevoki, LEF, ...
- Poputchiki, reisgenoten
 - Traditionalisten, nadruk op artistieke, metier, maar niet per se in het kamp van bolsjewieken

Literatuur

- Poputchiki, reisgenoten
 - Boris Pil'njak – Het naakte jaar, 1922 (eerst niet in Rusland)
 - Jevgenij Zamjatin - Wij, 1920 (eerst niet in Rusland)
 - Michail Zosjtsjenko, satirische verhalen
 - Isaak Babel', De Rode Ruitelij, 1926

Literatuur

Literatuur

- Oorlog tussen tijdschriften
- Liberaler: Krasnaja nov' (Rood braakland)
- Rabiaat: Oktjabr', Na Postu (Op post)
 - RAPP – Russische Associatie van Proletarische Schrijvers

Muziek

- Oude smaak blijft
- Succes: wie oude smaak kan invullen met nieuwe inhoud
- <https://www.youtube.com/watch?v=iVNV20MW-Ig> (Valentin Kruchinin, *Kirpitsjiki - Baksteentjes*, 1924)

Muziek

- Revolutionaire liederen
 - Oude liederen, volksmuziek
 - Nieuwe inhoud
 - Geen grote vernieuwingen
- ‘mass song’ (i.t.t. intiemere romance)
- A. A. D’Aktil: De mars van Boedjonnyj:
<https://www.youtube.com/watch?v=9SzrtszwCOo>

Muziek

- Elite: proletarische muziek
 - Machines
 - Ideologisch correct
 - Geen volksinvloeden (want achterlijk)
 - Geen klassieke muziek (want bourgeois)
 - Geen buitenlandse invloeden (want kapitalisme)
- Mislukt
- Even populair: jazz (maar: buitenland!)

Bühne

- Theater, circus, ... zachtjesaan onder controle van staat
- Steeds mix oud en nieuw
- Elite vs. bottom-up
- Massatheater!
 - Nikolaj Evreinov, Inname van het winterpaleis, 1920:
<https://www.youtube.com/watch?v=eyrAQiTbLhI>

Bühne

- Moskouse Kunsttheater
 - Paria
 - Aangevallen, ‘bourgeois’
 - Gered door gebrek aan beslissingen bolsjewistische leiders
 - 1925: Sovjetvariant
 - Stukken die niet revolutionair zijn
 - Maar stukken die over revolutie gaan / hoe beleefd
 - Bv. Boelgakov, De Dag van de Toerbins
 - Kritiek blijft wel komen

Bühne

5-е Октября, Вторник

6-е Октября, Среда

7-е Октября, Четверг

Михаил БУЛГАКОВ:

ДНИ ТУРБИНЫХ

Пьеса в 4-х действиях (семь картин).

ИСПОЛНИТЕЛИ:

В. В. СОКОЛОВА, А. А. АНДЕРС, С. К. БЛИННИКОВ, В. А. ВЕРБИЦКИЙ,
Б. Г. ДОБРОНРАВОВ, В. Л. ЕРШОВ, В. П. ИСТРИН, Е. В. КАЛУЖСКИЙ,
М. Н. КЕДРОВ, И. М. КУДРЯВЦЕВ, Б. С. МАЛОЛЕТКОВ, В. К. НОВИКОВ,
М. И. ПРУДКИН, В. Я. СТАНИЦЫН, Н. Ф. ТИТУШИН, Н. П. ХМЕЛЕВ,
Р. Ф. ШИЛЛИНГ, М. М. ЯНШИН и друг.

Начало в 8 часов.

Режиссер **И. Я. СУДАКОВ.**

Художник **Н. П. УЛЬЯНОВ.**

Касса МХАТ открыта ежедневно с 10 часов утра.

Bühne

- Vsevolod Meyerhold
 - Vroeger uit MKT
 - Wil Revolutie in het theater
 - Tegen academisch theater
 - Reorganisatie
 - En nieuwe wind, professionalisering
 - V. Majakovskij, Mysterie Bouffe (1918) - opnieuw in jaren '20
 - Allegorie op de Revolutie

Bühne

Bühne

- Jevgenij Vachtangov
 - Grote naam na de revolutie
 - Tussen MKT en Meyerhold

Bühne

Film

- Perfect om massa's te bereiken (Lenin!)
- Maar ook zeer aangebrand in ogen bolsjewieken: decadent, bourgeois, kapitalistisch, ...
- Doel: goede film, aantrekkelijk, juiste boodschap
- Snelle nationalisering

Film

- Echte film pas vanaf NEP (economie!)
- AG: wil experimentele film
- Volk: vind er niets aan, wil vermaak i.p.v. elitaire kunst + ideologie
- Privé-studio's!
- Herstel van situatie van voor Revolutie
- Buitenlandse film veel populairder

Film

- Jakov Protazanov, koning van de populaire film
- Aelita, 1924 (Aleksej Tolstoj)
 - Reis naar Mars
 - Klassieke beeldtaal + ideologisch correcte boodschap
 - <https://www.youtube.com/watch?v=il-Y5tAXTXQ>

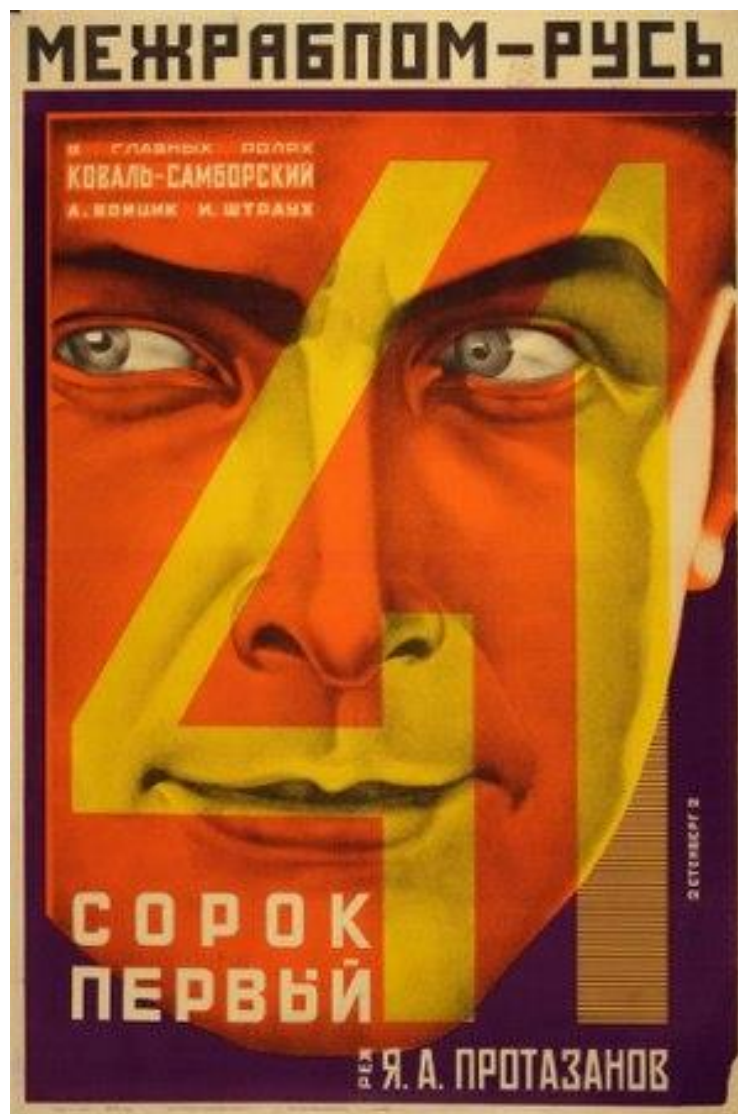
Film

Film

- Jakov Protazanov, koning van de populaire film
- De 41, 1926
- <https://www.youtube.com/watch?v=v6lWaOQOEjQ>

Film

Film

- Ivan Peristiani, Kleine Rode Duivels, 1923
- <https://www.youtube.com/watch?v=xkDpK3tYl5k>

Film

КОЛИЗЕЙ
ул. 25 Октября, д. 10 Тел. 573-10

ДЬЯВОЛЯТА

ГРАФИЧЕСКИ
СОВРЕМЕННЫЙ
КИНО-РОМАН
в 2 сериях 12 частей

ПОРТУГЕЗКА РЕЖИССЕРА — Ж. ПЕРРЕТТИНИ.

СО ВТОРНИКА 15 ЯНВАРЯ 1924 г.
ОБЕ СЕРИИ ОДНОВРЕМЕННО

НАЧАЛО СЕАНСОВ: в одиночные дни — в 7 ч и 10 ч, в праздники — в 5 ч, 8 и 10 ч вечера.

Film

